

Praten met de Dom

Miquel Bulnes

Als ik mijn intrek neem in het appartement zit Karel televisie te kijken in de woonkamer. Het is een programma waarin semi-bekende Nederlanders vol weemoed terugblikken op voorgaande decennia en daarbij in staat zijn ongekeerde waarde toe te kennen aan allerlei totaal irrelevante details.

Het jaar van vandaag is negentiendrieënnegentig en het onderwerp is een televisieshow waarin gewone mensen in een liefdesbus onder druk werden gezet om uit te gaan met stalkers. Een man die bekend is van een bierreclame legt negenhonderdduizend Nederlanders uit wat er zo bijzonder was aan het haar van de presentator van de televisieshow.

Ik zeg tegen mijn nieuwe huisgenoot: 'Ik heb een hekel aan mensen die programma's maken over de jaren negentig en dan doen alsof dat heel lang geleden is.'

'Ja, ik begrijp wat je bedoelt,' antwoordt hij. 'Ik heb ook een hekel aan mensen.'

Vervolgens hebben ze het over de Trabant, de bakelieten Oost-Duitse Smart die als decor werd gebruikt bij popconcerten. Een vrouw die bekend is doordat ze altijd geïnterviewd wordt vertelt dat ze het zulke schattige autootjes vond.

'Als ik een auto was, dan was ik een Bentley,' zeg ik.

'Als ik een auto was, dan was ik een vliegtuig,' zegt Karel.

Hij wint.

Ik begin met het uitpakken van mijn spullen. 'Jij hebt vast nog geen DVD-speler,' zeg ik, terwijl ik de mijne tevoorschijn haal.

'En jij hebt vast nog geen microchip onder je huid geïmplanteerd.' Hij wijst naar een litteken op zijn linker onderarm en kijkt me strak aan.

‘Is dat niet een beetje raar?’ vraag ik.

‘Jawel, maar ik ben ook een beetje een rare jongen,’ antwoordt hij. Het zal al vrij snel blijken dat *een beetje een rare jongen* een eufemisme is.

Naast de keukendeur staat een grote boekenkast, die – op een afzichtelijk beeldje van een blauwe labrador op de bovenste plank na – helemaal leeg is. Ik pak het beeldje op en vraag Karel wat het moet voorstellen.

‘Ik heb liever niet dat je daar aankomt,’ zegt hij. ‘Die heb ik gekregen van mijn vriendin.’

‘Dan zet ik hem meteen weer terug. Het laatste dat ik zou willen is jou in de problemen brengen bij je geliefde.’

Karel knikt bedachtzaam.

‘Is ze hier vaak, je vriendin?’ vraag ik.

‘Zij en ik zijn even uit elkaar,’ vertelt hij. ‘Dat ging op niet zo’n prettige wijze, dus we spreken elkaar op het moment wat minder.’ *Op niet zo’n prettige wijze* blijkt later een eufemisme voor *gepaard met een straatverbod*.

‘Het spijt me, maar ik moet er vandoor,’ zegt Karel plotseling. Hij pakt zijn handschoenen van de stoel, trekt zijn bontjas aan en loopt zijn slaapkamer in.

•••

We delen dan wel een voordeur, maar ik zie Karel bijna nooit. Hij werkt als barman in een kroeg aan het domein. Als ik ‘s avonds thuiskom is hij aan het werk – als ik ‘s ochtends opsta ligt hij nog te slapen. We communiceren via briefjes op de keukentafel in de trant van:

Voor het geval je naar de supermarkt gaat, de koffie is op.

Voor het geval je vandaag buiten komt, het oud papier moet worden weggebracht.

Voor het geval de politie belt, ik weet van niets.

Ik komt thuis na een rotdag op het werk en ik heb behoefte aan een biertje. Op de keukentafel ligt een dichtgeplakte envelop met mijn naam erop. Geen postzegel, geen afzender. Ik scheur de envelop open en trek het dubbelgevouwen velletje eruit. Een wolk van wit poeder komt met de brief mee naar buiten zetten, vult de keuken en snijdt me de adem. Ik schrik me kapot. Reflexmatig laat ik de envelop vallen en druk mijn neus in de binnenzijde van mijn elleboog.

Als ik enigszins van de schrik ben bekomen, pak ik de brief op. Het is Karels priegelige kleuterhandschrift.

Beste huisgenoot,

Deze poederbrief heb ik gemaakt door de schimmel uit de macaroni-pan te scheppen en te vermengen met wasmiddel. Ik betwijfel dat het echt werkt, maar zou je zo vriendelijk willen zijn het me te melden als je ziek wordt? Dat wil ik graag weten.

Vr.gr.

Karel

P.S.: Voor het geval je naar de supermarkt gaat, de macaroni is op.

Niet alleen de macaroni is op, de spaghetti ook. Zo kan het niet langer. We moeten praten. Ik besluit Karel op te zoeken op zijn werk.

Mijn huisgenoot werkt in zo'n studentenkroeg waar het meubilair de afgelopen zesendertig jaar niet is vervangen, maar een glas bier toch twee euro kost. Het meisje achter de bar vertelt me dat ze geen idee heeft waar Karel uithangt, maar dat het absoluut niet goed met hem gaat.

'Zie je dat gebouw daar?' vraagt ze. Ze wijst naar buiten.

'Nee,' zeg ik, 'de Domtoren staat er voor.'

'Wist je dat Karel regelmatig tegen die Domtoren begint te praten?'

Ik haal mijn schouders op. 'Nou en? Ik praat wel eens tegen mijn planten. Dat is rustgevend en daar gaan ze van groeien.'

'Dat kan best zijn,' zegt het barmeisje, 'maar jouw planten praten vast niet terug.'

Nee, gelukkig niet.

•••

Karels moeder belt me op om te vertellen dat haar zoon een inbewaringstelling heeft gekregen. Ze vraagt of ik hem misschien wil gaan opzoeken in de kliniek. Ze zou zelf gaan, maar ze is bang dat haar katten de koelkast insluipen en doodvriezen. Ik moet Karel wel uitleggen dat zijn moeder bezorgd om hem is.

•••

De beste plek om een psychiatrische kliniek op te zetten is in de buurt van een spoorlijn.

Een verpleegkundige met een tatoeage van een tijger op zijn arm leidt me door lange gangen en beveiligde deuren naar de kamer van Karel. De meeste klinieken in ons land zijn gebouwd in de tijd dat Liesbeth List een popidool was, het woord *brozem* normaal vocabulair en kleurenblindheid geen belemmering om binnenhuisarchitect te worden. Deze is geen uitzondering.

‘Ik had eigenlijk een fruitmand voor hem willen kopen,’ zeg ik tegen de verpleegkundige, ‘maar ik wist niet zo goed of dat wel gepast is in zo’n situatie.’

De blik die de man me toewerpt doet me besluiten verder mijn mond te houden. Voor hetzelfde geld mag ik hier straks niet meer weg.

‘Karel, er is bezoek voor je,’ zegt de verpleegkundige, als hij de kamerdeur opendoet.

Langzaam kijkt mijn huisgenoot op. ‘Hallo,’ zegt hij. Er zit nul mimiek in zijn gelaat.

‘Als hij agressief wordt, moet je op de rode knop drukken,’ zegt de verpleegkundige, voordat hij ons alleen laat.

‘Maak je maar niet druk,’ antwoordt Karel langzaam. ‘Het is een heel rustige jongen.’

De deur slaat achter me dicht.

‘Hoor jij hier niet naakt aan een ketting te liggen?’ vraag ik.

‘Nee, ik ben particulier verzekerd.’

Ik kijk om me heen. ‘Heb je nog iets leuks meegemaakt de laatste tijd?’

‘Of ik iets leuks heb meegemaakt hier?’ vraagt Karel. ‘Hoor eens, wie was er nou gek van ons tweeën? Dit is een gesticht, niet de Albert Heijn.’

Het gesprek valt stil en we kijken elkaar aan tot de verpleegkundige aanklopt om te melden dat het bezoek voorbij is.

•••

Karel is weer losgelaten. Het barmeisje belt me en vraagt of ik even langs wil komen, want hij is heibel aan het maken.

Op het Domplein gaat Karel tekeer tegen de kerktoren. ‘Elke keer dat ik hier langskom begint de Dom hard tegen me te schelden,’ legt hij uit. ‘Het leek me daarom een goed idee om met een megafoon terug te blaffen. Maar dit ding is kapot.’ Hij zwaait met de megafoon in de lucht. ‘Wat moet ik nou?’

‘Ik denk dat je naar je psychiater moet.’

‘Mijn psychiater? Wat moet mijn psychiater met een kapotte megafoon?’ Hij schreeuwt iets dat ik hier niet wil herhalen.

Ik probeer hem te kalmeren. ‘Weet je, als ik jou was, zou ik nu naar huis gaan en een paar extra pillen slikken.’

‘Weet je, als ik jóu was, zou ik nu op het Domplein staan en mijn huisgenoot irriteren.’

‘Weet je, als ik jóu was, zou ik het geschreeuw overlaten aan iemand die weet hoe je een kerktoren zijn mond kunt laten houden.’

Karel denkt na.

‘Jij wint,’ zegt hij uiteindelijk. Hij drukt me de kapotte megafoon in de handen en loopt weg.